

Informatieblad

over de rechten van slachtoffers in strafprocedures

I. Rechten die worden toegekend aan alle slachtoffers van een misdrijf

1. Kan ik tijdens de procedure ondersteuning krijgen?

U kunt hulp en ondersteuning krijgen door een organisatie voor slachtofferhulp. Voor de adressen van deze organisaties kunt u o.a. terecht bij de rechtbanken en bij de politie.

U kunt ook een advocaat¹ inschakelen die u in de procedure vertegenwoordigt. Hij heeft bijvoorbeeld toegang tot de dossiers, hij mag aanwezig zijn bij uw verhoor en u ondersteunen. Afgezien van enkele uitzonderlijke gevallen dient u de kosten voor uw advocaat zelf te betalen. De rechtbank kan in enkele uitzonderlijke gevallen voor de duur van uw verhoor een advocaat toevoegen, bijv. wanneer het zware misdrijven betreft.

U kunt ook iemand die u vertrouwt meenemen naar uw verhoor die ook aanwezig mag zijn bij het verhoor.

2. Kunnen mijn persoonlijke gegevens in de procedure geheim worden gehouden?

In uw verhoor dient u uw persoonlijke gegevens (waaronder met name de naam, de burgerlijke staat en de woonplaats) te verstrekken. Alleen in geval van bijzonder gevaar kan hiervan geheel of gedeeltelijk worden afgezien. Uw gegevens zijn dan beschermd.

3. Kan ik te weten komen wat er in de procedure gebeurt?

U kunt een aanvraag indienen bij het Openbaar Ministerie of de rechtbank om geïnformeerd te worden over de uitspraak in de rechtszaak. U kunt in ieder geval een aanvraag indienen om in kennis te worden gesteld over een eventueel opgelegde voorwaarde dat de veroordeelde geen contact met u mag hebben.

Daarnaast heeft u de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen om in kennis te worden gesteld over een aan de aangeklaagde of veroordeelde opgelegde vrijheidsstraf of over de beëindiging van de vrijheidsstraf, een eventuele strafmindering of proefverlof. De aanvraag dient vergezeld te zijn van een uiteenzetting van de redenen voor het bestaan van een redelijk belang.

Daarnaast kunt u een aanvraag indienen tot het verkrijgen van inlichtingen en afschriften uit de dossiers. Ook deze aanvraag dient vergezeld te zijn van een uiteenzetting van de redenen voor het bestaan van een redelijk belang. Alleen uw advocaat heeft toegang tot het dossier.

Gelieve bij alle verzoeken steeds – indien mogelijk – de namen en voornamen van de aangeklaagde en het dossiernummer van het Openbaar Ministerie of van de rechtbank of het feitnummer van de politie te vermelden.

4. Kan ik in het strafproces schadevergoeding eisen?

In een strafproces kan een ieder die slachtoffer van een misdrijf geworden is of zijn of haar erfgenaam een financiële vergoeding (bijv. schadevergoeding of smartengeld) van de aangeklaagde eisen mits de aangeklaagde ouder dan 18 jaar was op het tijdstip waarop het misdrijf werd gepleegd.

U kunt uw eis tot schadevergoeding schriftelijk indienen. Bij de griffier van de rechtbank of op de terechtzitting zelf kunt u ook mondeling om schadevergoeding vragen. U moet precies vermelden hoeveel u eist en waarom. Daarnaast moet het verzoek de nodige bewijsmiddelen bevatten.

II. Bijkomende rechten in bepaalde gevallen

1. Welke gevallen zijn dat?

Bijkomende rechten worden toegekend als slachtoffer bent van een van de volgende misdrijven:

- Misdrijf die gericht is tegen de seksuele zelfbeschikking (bijv. verkrachting, seksueel misbruik)
- Misdrijf die gericht is tegen het leven of de lichamelijke integriteit (bijv. poging tot doodslag, opzettelijk toebrengen van letsel)
- Misdrijf die gericht is tegen de persoonlijke vrijheid (bijv. mensenhandel, ernstige vormen van wederrechtelijke vrijheidsberoving)
- Inbreuk op een rechterlijk bevel volgens de Wet Bescherming tegen Geweld
- Achtervolging (stalking)

Dezelfde rechten worden toegekend wanneer u slachtoffer van een ander misdrijf bent of wanneer bijzondere omstandigheden aanwezig zijn, met name in het geval van ernstige gevolgen van een misdrijf.

¹ Iedere verwijzing in dit informatieblad naar hij, hem, zijn enz. gelden zowel voor vrouwelijke als mannelijke personen.

Deze rechten worden u ook toegekend wanneer een familielid (ouders, kind, broer of zus of echtgenoot of levenspartner) werd gedood.

2. Welke bijkomende rechten heb ik dan?

- Als u inlichtingen of afschriften uit de dossiers wilt hebben, dan hoeft u daarvoor geen redenen op te geven.
- U hoeft geen redelijk belang aan te tonen om in kennis te worden gesteld van een eventuele inhechtenisneming van de aangeklaagde of de veroordeelde.
- Uw advocaat heeft het recht om aanwezig te zijn als de rechter vóór de terechtzitting een verdachte of getuigen verhoort.
- Op verzoek ontvangt u de akte van beschuldiging.
- Op verzoek wordt u geïnformeerd over de datum voor de behandeling ter terechtzitting.
- U mag samen met uw advocaat gedurende de gehele terechtzitting aanwezig zijn.

U kunt zich burgerlijke partij stellen, als u dit aanvraagt. Als burgerlijke partij heeft u de volgende bijkomende rechten:

- u ontvangt automatisch de akte van beschuldiging.
- u en uw advocaat worden uitgenodigd voor de terechtzitting.
- u mag tijdens de terechtzitting vragen stellen en verzoeken indienen.
- u wordt in dezelfde omvang gehoord en geïnformeerd over beslissingen van de rechtbank als het Openbaar Ministerie.

Bij daders onder 18 jaar kunt zich alleen bij bepaalde ernstige misdrijven als burgerlijke partij in het strafprocedure stellen.

3. Wie draagt in deze gevallen mijn kosten?

Indien de verdachte wordt veroordeeld moet hij aan u alle hierdoor ontstane kosten (bijv. voor de advocaat) vergoeden, voor zover hij hiertoe in staat is. Indien hij hiertoe niet in staat is, dient u de kosten zelf te dragen.

In ernstige gevallen moet de rechtbank, onafhankelijk van uw inkomen, op uw verzoek een advocaat toevoegen. Hiervoor ontstaan geen kosten.

In de overige gevallen kunt u een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming in de proceskosten en kan een advocaat toegevoegd worden. Hierbij wordt rekening gehouden met uw inkomen. In dit geval hoeft u de kosten van de advocaat niet te betalen of u ontvangt een voorschot van de staat die u later in termijnen terugbetaalt. U komt in aanmerking voor een tegemoetkoming in de proceskosten als u over te weinig inkomen beschikt en uw belangen zonder advocaat niet voldoende kunnen worden behartigd of niet van u verlangd kan worden dat u de terechtzitting zonder een advocaat bijwoont.

Belangrijk is nog dat de rechtbank al meteen na het misdrijf een advocaat van uw keuze kan toevoegen, zelfs wanneer nog geen tegemoetkoming in de proceskosten werd toegekend.

III. Meer informatie en bijkomende ondersteuning

Als u nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met een juridisch adviesbureau bij de rechtbank bei Gericht, een advocaat of een organisatie voor slachtofferhulp.

Bij het opzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel, schade aan de gezondheid of inbreuk op de vrijheid of dergelijke bedreigingen, huisvredebreuk alsmede bij onaanvaardbare intimidatie door achtervolging (stalking) kunt u overeenkomstig de Wet Bescherming tegen Geweld civielrechtelijke hulp aanvragen bij de rechtbank om zich te beschermen tegen verdere mishandelingen. Indien u hiervoor geen advocaat wilt inschakelen, dan kunt u meer informatie hierover krijgen bij het juridisch adviesbureau van uw kantongerecht.

Overeenkomstig de Wet tot schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven krijgen personen die door een geweldpleging schade aan de gezondheid hebben opgelopen of hun nabestaanden op aanvraag een uitkering voor de gevolgen voor de gezondheid of de financiële gevolgen van de schade. Deze uitkering kan bijvoorbeeld in de vorm van een vergoeding van de kosten voor psychische hulp, een huishoudelijke hulp of in de vorm van een van een pensioen plaatsvinden. Om duidelijkheid te krijgen over eventuele aanspraken dient u contact op te nemen met de bevoegde Dienst voor Sociale Zaken.